

Note :

1. All questions are compulsory.
2. Figures on right indicate marks assigned to the question.

Q.1 Discuss the political scene in India before Mahatma Gandhiji took over leadership.

[15]

OR

Q.1 Discuss Mahatma Gandhiji's idea of self-rule or Swaraj.

[15]

Q.2 Describe the following ideas of Gandhiji :

[15]

- a. Equality of all human beings.
- b. Absolute rejection of violence.
- c. Importance of Individual.
- d. Equal importance to end as well as means.

OR

Q.2 Gandhiji's views on 'Saadhya Saadhan Shuchita'

[15]

Q.3 Write Gandhiji's ideas of women's empowerment on social issues in India.

[15]

OR

Q.3 Give Gandhiji's view on Communal Harmony among Hindus and Muslims in India.

[15]

Q.4 Write short notes on any three from the following :

[15]

1. Rules prescribed to Satyagrahi
2. Any three techniques of Satyagraha
3. Gandhiji's philosophy of peace.
4. Untouchability a bane of Indian Society.
5. Kasturba & Putalabai's influence of Gandhi

सूचना :

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य
२. प्रश्नाच्या उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

प्र.१ 'म. गांधींचे नेतृत्व सुरु होण्याआधीची भारताची राजकीय परिस्थिती' - चर्चा करा. (१५)

किंवा

प्र.१ गांधीजींच्या स्वराज्यावरील विचारांची चर्चा करा. (१५)

प्र.२ गांधीजींचे खालील विचार लिहा. (१५)

अ) मानवजातीतील समता

ब) हिंसेचा पूर्णतः धिःकार

क) व्यक्तींचे महत्व

ड) साध्य व साधन यांचे समसमान महत्व

किंवा

प्र.२ "साध्य, साधन शुचिता " यावरील गांधीजींचे विचार सांगा. (१५)

प्र.३ गांधीजींचे भारतीय सामाजिक प्रश्नावरील स्त्रीसक्षमीकरणाचे विचार लिहा. (१५)

किंवा

प्र.३ भारतीय हिंदू व मुसलमानातील सांप्रदायिक सामंजस्याचे गांधीवादी विचार लिहा. (१५)

प्र.४ खालील कोणत्याही तीन टीपा लिहा. (१५)

अ) सत्याग्रहीने पाळावयाचे नियम

ब) सत्याग्रहाची तीन प्रकार वा मार्ग

क) म. गांधींचे शांतीचे तत्वज्ञान

ड) भारतीय समाजातील अस्पृश्यता

ई) म. गांधींवरील कस्तुरबा व पुतळाबाईंचा प्रभाव

* * * * *